

(19 Nisan 2019, Cuma)

2019 yerel seçimleri Türkiye’de yeni bir safha açmış durumda. Bu seçim, ülkeyi yeni bir sosyolojik değerlendirmeye tabi tutulmasını kaçınılmaz hale getirdi.

Bu seçim sonucu, oluşmakta olan iki ana eksen yani Cumhur İttifakı ile Millet İttifakı nasıl bir sosyal tabana oturacağı çok açık değil. Muğlak ve soru işaretleriyle dolu.

Cumhur İttifakı reel gibi görünüyor. Bu İttifak, elan ülke gerçeklerine uygundur. Türkiye bir ateş çemberi içindedir, komşu ülkelerimiz savaşlarla, iç kavgalarla boğuşmaktadırlar. Bu yetmiyor ayrıca dünya sömürü odakları tarafından vesayet altına alınmış durumda. Bu vesayet savaşları ülkemize de bulaştırılmak isteniyor. Böylesi bir ortamda milliyetçilik, muhafazakârlık ve dış düşman vurgusu üzerine bina edilen ittifak ve siyaset yürüyebilir. Halk nezdinde de karşılığı vardır.

Cumhur İttifakı bu seçimde bunu fazlasıyla kullandı. İlanihaye yürüyebilir mi? Bu kuşkulu daha sonra buna değinilecektir.

Millet İttifakının ise sosyal tabanı çok karışık ve çok renkli, temel dayanağı ve siyaseti Cumhur İttifakının ve bilhassa Ak Partinin yanlışları üzerine bina edilmiş. Bu seçimde biraraya gelmeleri mümkün görünmeyen zıtlar biraraya gelebildi. Bunu hangi akıl sağladı bu da meçhul ve soru işaretlerini bünyesinde fazlasıyla taşıyor.

Ana aktör CHP, çok ince bir siyasetle uygun adaylarla seçime girdi ve büyük bir başarı elde etti.

Cumhur İttifakının siyaseti açık ve belirgin, sosyal tabanı da belli. Milliyetçi, muhafazakar, İslamî değerleri önceleyen bir ana eksen üzerine oturmuş durumda.

Millet İttifakının ana eksenini AKP düşmanlığı ve AKP yanlışları. Yanlışlar üzere ve karşı çıkış üzere bina edilen ittifaklar karşı taraf yanlışlarını düzeltirse açmaza girer.

Muhalefette karşı çıkış ve yanlışla işaret etme, memnun olmayan kitleyi tahrik ederek harekete geçirmede başarı sağlar. Nitekim sağladı, ama yarın iktidar olunursa ki yerel yönetimlerde oldu, bu sefer yanlış üzerine bina edilen şeyler elinizden alınmış olur. Yeni bir siyaset ve strateji gerekir. İşte burada Millet İttifakının çatısı çatlar. Biraraya gelen zıtlar kendi aslî hüviyetiyle ortaya çıkmaya başlar. Bu zıtları birarada tutmakta CHP başarılı olabilir mi? İşte orası şüpheli.

Seçimlerde gösterilen aday profiline bakılırsa CHP'nin siyaseti belli; güçlü olduğu yerde kendisi ön planda güçlü olmadığı yerde kendine bağlı ve fakat zihniyet olarak CHPli olmayan adaylar öne çıkarıldı. Mansur Yavaş tipik örnektir.

Türkiye bu yeni sosyal çalkalanmada nasıl bir çıkış sağlar o da meçhul.

....

Bu genellemeden sonra şimdi de seçim sonuçlarına yakından bakalım;

1- Ak Parti 40 ilde seçimi kazanmış. Doğu ve güneydoğuda HDP gerilemiş, iç güvende bir normalleşme var. PKK ile mücadelede bir başarı görünüyor, bu inkar edilemez.

40 ilde kazandı lakin bu iller, ülke siyasetinde başat rol oynayabilen iller değil. Ayrıca yerel yönetimlerde idare edeceği kitle, nüfus sayısı hayli düşük. Türkiye Nüfusu; 82 milyon 3 bin 882 kişi oldu. Bu nüfusun 32 100.319 (otuz iki milyonu biraz geçkin) Ak Parti belediyeleri tarafından idare edilecek.

2- CHP, 20 ilde seçim kazanmış, ama etkili ve Türkiye'ye yön verebilen iller. İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya, Mersin, Adana vb. burada yaşayan nüfus sayısı; 39 683 526 (otuz dokuz buçuk milyonu aşkın).

Bu iller hem Türkiye içinde çok hareketli iller, ülkede İstanbul - Ankara - İzmir vb. illere uğramayan yok gibidir. Hem de yurt dışından gelenlerin büyük çoğunluğu CHP'nin yerelde idare edeceği illere geliyorlar.

Bu şu demektir; eğer CHP iyi bir belediyecilik sergileyebilirse, önümüzdeki genel seçimlere CHP lehine bir gelişme olur. Eğer kötü bir belediyecilik yaparsa, CHP genel seçimlerde oy kaybına uğrar.

Bir de Ak Partiyle İttifak eden MHP var ve CHP'nin yarı gizli ortağı -aslında ortağıdır lakin yok kabul ediliyor- HDP var bunları da bu hususta hesaba katmamız lazım.

3- MHP; 11 ilde seçim kazanmış, yani 11 ili idare edecek. Bu 11 ilde yerelde idare edeceği nüfus; 4 496 476 dır(dört buçuk milyon). Bu da Cumhur İttifakına dahil edilebilir.

4- HDP; 8 ilde seçim kazanmış. Belli oranda zayıflasa da etkinliğini muhafaza ediyor. 8 ilde yerelde idare edeceği nüfus; 4 559 575 dir. (dört buçuk milyonu biraz geçkin) bu da CHP'ye dahil edilebilir.

Toplam olarak; Cumhuriyet İttifakının yerelde idare edeceği insan sayısı: 36 562 638 (otuz altı buçuk milyonu biraz geçkin). Buna mukabil Millet İttifakının yerelde idare edeceği insan sayısı; 44 243 283 (kırk dört milyonu biraz geçkin)

Böyle bir tabloda memleketin yerelde idaresi nasıl sağlanır.

Çoğunluğu elinde bulunduran güçlü bir hükümet var. Ayrıca yerel yönetimlerde Cumhuriyet İttifakının aldığı oy oranı ile büyük şehir ve büyük olmayan normal şehirlerin belediye başkanların oy oranında da bir dengesizlik var Cumhuriyet İttifakı açık bir oy çoğunluğuna sahip.

Cumhuriyet İttifakı %51,6423.978.506. Millet İttifakı %37,5717.443.527. Böyle bir tabloda belediye başkanları nasıl icraat yapacak?

Bütün bu sorular önümüzde duruyor. CHP önümüzdeki dönemde ikili bir yerel yönetim sergilemek zorunda kalacak. Biri tam hakim olduğu iller. İzmir, Eskişehir, Aydın, Hatay vb. buna Antalya, Mersin, Adana da dahil edilebilir. Ama İstanbul ve Ankara'da buralar kadar rahat olamaz. İlçelerin ve meclis üyelerinin çoğu Cumhuriyet İttifakı'nın.

CHP'yi bekleyen sıkıntılar; HDP ile vardığı mutabakat, pratiğe nasıl yansır onu göreceğiz. Desteklediği şehirlerde HDP tabanının beklentileri var. Mesela İstanbul'da hangi birim-kurum vb. HDP yandaşı birilerine verilecek. Kültürel çalışmalarda HDP siyasetine uygun hangi kültürel faaliyetler sergilenecek. HDP'ye aktarılan maddi yardımların PKK ve türevlerine aktarılması nasıl önlenecek? Benzeri problemler belli müddet gizlense de sonunda açığa çıkacak. Açığa çıkınca da İttifak nasıl devam edecek?

CHP'yi destekleyen aşırı sol militan kadro ile Kemalist kadroların beklentileri ne kadar

karşılancak? CHP'yi destekleyen gizli veya açık FETÖ mensupları ne olacak?

CHP, belediyelerin tesislerinde tekrar içki satışına ve servis edilmesine müsaade edecek mi?

CHP, Ak Partili kadronun ne kadarını tasfiye edecek? Çalışanlara baskı uygulayacak mı? Mesela başörtüye müdahale edecek mi?

Benzeri yığınla problem var, bakalım nasıl bir yerel idare biçimiyle karşı karşıya kalacağız.

...

Ak Partinin işi de gittikçe zorlaşıyor. Parti kendi içinde muhasebe ediyor, bunun faturasını kime çıkaracak?

Pusuda bekleyenler var. Parti içinden yeni bir parti çıkarma beklentisi var.

AK Partiden de transferler yapıp Millet İttifakı'nı güçlendirerek yeni bir siyasi huruç hareketi bekleyenler var. Abdullah Gül ile Ekrem İmamoğlu muhabbeti bunun işareti sayılır mı?

Nüfusun büyük kısmı yerel yönetimde Millet İttifakına geçen bu devirde Ak Parti eskisi gibi hareket edemez. Yeni bir siyasi dil ve politik eylem planı mı uygulayacak?

Belediyelerin imkanlarından yararlanan AKP'liler, CHP yerel yöneticileriyle nasıl bir ilişki ağı kuracaklar?

Önümüzdeki günler, aylar, yıllarda ülkede önce siyasal, ardından sosyal bazı çalkantılar olmalı ihtimal çok fazla görelim Mevla neyler.